

MIRALLS
**Xavi Artigas
i Xapo Ortega:**
"Ciutat morta sorgeix
de la ràbia"
pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS
Posant en comú la ciutat
pàg. 6 i 7

Quaderns d'Il·lustració 199

DIRECTA 367
25 de juny de 2014

Martina
Navratilova
-
Robbie
Mendelson

A FONTS | LA LLUITA CONTRA LA DISCRIMINACIÓ LGTB

Les claus de l'armari de l'esport professional

Aquests darrers anys, a través de la lluita de diversos col·lectius, s'han guanyat moltes batalles contra la discriminació LGTB arreu del món. Des de la revolta de Stonewall, el 28 de juny de 1969 a Nova York, on va néixer el moviment LGTB modern, la lluita pels drets LGTB ha estat present en molts àmbits de la societat. No obstant això, sembla que, dins el món de l'esport, aquesta lluita, sobretot a l'Estat espanyol, costa més que en altres àmbits. I si, a més, ets esportista professional, sortir de l'armari -per la repercussió pública que pot tenir- encara sembla més complicat.

Manel Ros
afons@directa.cat

Les darreres declaracions del nou fixatge croata del Futbol Club Barcelona, Ivan Rakitić, dient que no vol un vestuari on hi hagi homosexuals han tornat a posar sobre la taula el debat de l'homosexualitat dins l'esport d'elit. Precisament, el mes de febrer d'enguany, el jugador de futbol americà Michael Sam, va declarar obertament la seva homosexualitat en una entrevista al diari *The New York Times*. La decisió de fer-ho en aquell moment era doblement important perquè Sam encara no era jugador professional i havia de ser escollit al *draft* (el procés de selecció que permet el pas de les lligues universitàries a les professionals als EUA) dos mesos després. Finalment, Sam va ser escollit pels Rams de St. Louis i es va convertir en el primer jugador professional de l'NFL obertament gai.

Jason Collins, l'any passat, es va convertir en el primer jugador de l'NBA en actiu obertament gai. Concretament, el febrer de 2014, quan va signar amb els Brooklyn Nets, on juga en l'actualitat. Un altre exemple recent d'un esportista professional en actiu que ha sortit de l'armari és Gareth Thomas, jugador gal·lès de rugbi. Pel

que fa a l'esport femení, l'exemple d'esportista que es va saber que era lesbiana mentre estava en actiu va ser Billie Jean King, considerada una de les millors tenistes de tota la història, amb dotze títols del Grand Slam. Curiosament, però, King no ho volia fer públic i es va veure forçada a causa de la demanda que li va posar la seva exparella. De fet, va declarar que li

-
A l'Estat espanyol, l'únic exemple d'esportista en actiu que ha sortit de l'armari és el de l'exgenet i actual empresari Kike Sarasola

-
hagués agradat deixar de jugar a tennis en aquell mateix moment, però que no s'ho podia permetre pels costos de la demanda. Martina Navratilova, una altra de les millors tenistes de la història, sí que ho va fer conscientment el 1981, però tan sols després d'aconseguir la nacionalitat nord-americana, ja que, segons va afirmar, al seu país, Txecoslovàquia, "els gais eren enviats als asils per malalts i les lesbianes mai no sortien de l'armari".

A l'Estat espanyol, l'únic exemple d'esportista en actiu que ha sortit de l'armari és el de l'exgenet i actual empresari Kike Sarasola. Sarasola –fill de l'empresari del mateix nom conegut per la seva estreta amistat amb Felipe González– va sortir de l'armari quan va aparèixer a la portada de la revista *Zero* el gener de 2003, un any abans de retirar-se arran d'una caiguda. Havia estat campió d'Espanya quatre vegades i medalla de bronze en un europeu i va aconseguir tres diplomes a tres jocs olímpics.

Però aquests exemples són l'excepció. La realitat és que la majoria d'esportistes professionals, sobretot les que practiquen esports col·lectius i de contacte, si surten de l'armari, sempre ho fan un cop s'han retirat.

El futbol: un bastió dins el bastió

Però, si l'esport professional és un dels darrers espais públics on sortir de l'armari no és gens fàcil, el futbol és un bastió dins el bastió. Un detall prou important si tenim en compte que és l'esport de masses més seguit del món.

De fet, actualment, només existeix un cas d'un jugador professional de futbol en actiu que hagi sortit de l'armari: Robbie Rogers. Curiosament, també als EUA. Rogers, de 27 anys, va declarar la seva homosexualitat el febrer de 2013 i, actualment, continua jugant a Los Angeles Galaxy de la Major League Soccer, la primera divisió nord-americana. A Europa, on el futbol és l'esport rei, els casos són més escassos. Un dels més recents va ser el del jugador alemany Thomas Hitzelsperger, que, després de retirar-se, el 2012, es va declarar homosexual. Hitzelsperger havia jugat a la Premier League i a la Bundesliga i havia estat internacional.

La majoria d'esportistes professionals, sobretot les que practiquen esports col·lectius i de contacte, si surten de l'armari, sempre ho fan un cop s'han retirat

La decisió de fer-ho un cop retirat no va ser casual, sobretot si coneixia la història de l'únic jugador de futbol professional a Europa que es va declarar homosexual en actiu. Va ser Justin Fashanu, el primer jugador negre que va ser traspassat a un equip –el Nottingham Forest– per un milió de lliures el 1981. Després de diversos problemes amb el seu entrenador, que l'acusava d'anar a bars gays, el jugador va ser traspassat al Southampton un any més tard. El 1990, en una entrevista al diari sensacionalista *The Sun*, es va declarar obertament gai. A partir de llavors, tot i que encara va jugar en alguns equips importants, la seva car-

raera es va veure molt afectada. El 1998, als EUA –on havia jugat en alguns equips–, un noi de disset anys el va acusar d'agressió sexual. Encara que, més tard, es va descobrir que tot havia estat un muntatge, Fashanu no ho va superar i es va suïcidar aquell mateix any. Des de 2010, cada 19 de febrer, aniversari de Justin Fashanu, es commemora el dia internacional del futbol contra l'homofòbia, impulsat per l'Associació de Futbol anglesa.

Així doncs, malgrat algunes excepcions, com les del porter del Bayer de Múnic i la selecció alemanya Manuel Neuer o la del davanter alemany que actualment juga amb la Fiorentina Mario Gómez, que animaven els seus companys a sortir de l'armari, el món del futbol es caracteritza per un ambient molt hostil amb relació a aquest tema.

Un exemple d'aquesta situació és l'uruguaià Wilson Oliver, que, després d'haver estat apartat del Nacional de Montevideo perquè va ser vist en discoteques gays, als 38 anys es va declarar obertament homosexual a la revista *Gay Barcelona* i va denunciar que, en el món del futbol, hi havia un ambient "molt hostil" pel que fa al tema. L'exseleccionador de l'Uruguai i actual entrenador del Peñarol de Montevideo, Jorge Fossati, afirmava que, segons ell, un jugador homosexual "no ha d'estar en una plantilla professional", ja que "hi ha determinades normes que han de ser protegides". Per aquest entrenador, "un futbolista homosexual seria un transgressor

Marxa de protesta contra les lleis homòfobes a Moscou el 15 de març de 2013

- Brinebooks

entre homes". Scolari, actual seleccionador del Brasil, va declarar: "Si descobreixo que un dels meus jugadors és gai, el faig fora de l'equip".

Negar la realitat és una altra de les constants dins el món del futbol. "En 40 anys, no he vist un gai al Calcio", deia l'exseleccionador italià Marcello Lippi, "crec que no hi ha futbolistes gais". Joaquín Caparrós, entrenador del Llevant la temporada passada i fitxat pel Granada recentment, se sumava a aquesta teoria: "No hi ha futbolistes espanyols gais, per això no surten de l'armari".

Conspiració del silenci

La por de moltes esportistes que la seva homosexualitat o lesbianisme pugui ser convertit en una arma llançívola contra la seva persona és una de les raons per les quals costa tant sortir de l'armari dins l'àmbit de l'esport professional. Una de les explicacions que dona la psicologia esportiva en aquest sentit és que els esports col·lectius, com pot ser el futbol o el bàsquet, són esports on t'has de relacionar amb altres companyes i sortir de l'armari pot ser un problema; mentre que, en els individuals, seria més fàcil fer-ho.

El periodista canadenc Roger LeBlanc corroborava aquest punt en un estudi que va presentar durant el congrés *Play the Game* –una sèrie de conferències internacionals amb l'objectiu de promoure la democràcia, la transparència i la llibertat d'expressió en l'esport. La investigació va portar LeBlanc a afirmar que hi ha una

"conspiració del silenci" al voltant de les esportistes LGTB, especialment en els esports que són de contacte i per equips. LeBlanc afirmava, també, que moltes organitzacions esportives no exclouen les esportistes LGTB, però no tenen una política per incloure-les i crear un entorn on sigui possible sortir de l'armari.

Toni Padilla, historiador i cap d'esports del diari *Ara*, creu que l'esport "no deixa de ser el reflex de la societat" i, com que és una activitat amb un alt component emotiu, tot s'exagera. "L'esport, en aquest cas, el futbol, implica posar-te al centre de l'atenció mediàtica i genera un punt de por per tu i per les persones que estimes". Toni Padilla apunta que una de les raons per no sortir de l'armari són els comportaments "gairebé tribals" que tenen els vestuaris en els esports col·lectius, "que són diferents dels individuals", ja que hi ha una sèrie de comportaments establerts i "si algú surt d'aquesta línia, es considera que no està adaptat".

Padilla té constància d'esportistes d'elit que són homosexuals, però també diu que no n'ha conegut cap "que estigui disposat a fer el pas". Segons Padilla, les raons són diferents. Alguns admeten "que els fa entre por i mandra la reacció que generaria", a més d'haver de suportar insults i bromes pesades dirigides a la seva parella. D'altra banda, una persona en concret "accepta que seria molt important fer-ho", però considera que el primer que ho faci "es trobarà que deixarà de ser un esportista i passarà a ser un

homosexual”, el símbol d’una lluita, “quan el que vol, simplement, és ser esportista”.

Què passa a l'Estat espanyol?

Segons l'estudi del *think tank* nord-americà Pew Research Center titulat *The Global Divide on Homosexuality*, el 88% de les persones de l'Estat espanyol responen afirmativament quan els pregunten si els homosexuals han d'estar integrats a la societat. Malgrat això, la discriminació del col·lectiu LGTB continua sent molt important dins el món de l'esport, sobretot comparada amb altres estats.

Eugeni Rodríguez, portaveu del Front d'Alliberament Gai de Catalunya (FAGC), afirma que, a l'Estat espanyol, “hi ha una invisibilització total i absoluta del món LGTB” a l'esport. El fet que la gent del món de l'esport professional no surti de l'armari, segons el portaveu del FAGC, mostra “l'homofòbia interioritzada que hi ha a l'Estat espanyol”. En aquest sentit, Padilla creu que, malauradament, dins el món de l'esport i, concretament, a l'Estat espanyol, “encara hi ha un cert masclisme, amb una visió molt primària del que és l'esport”. “Això complica molt la vida no només als esportistes homosexuals, sinó també a l'esport femení”. L'Estat espanyol, recorda Padilla, és un dels llocs on l'esport femení rep menys ajuda i té menys projecció.

Scolari, actual seleccionador del Brasil, va declarar: “Si descobreixo que un dels meus jugadors és gai, el faig fora de l'equip”

Jacques Schoofs, president de les Panteres Grogues –un club amb més de 660 socis i sòcies que té com a objectiu lluitar contra l'homofòbia a l'esport–, també creu que la societat en què vivim “continua sent bastant homòfoba” i encara més en l'esport d'elit. Per Schoofs en un ambient com aquest, s'ha de ser una persona molt valenta per sortir de l'armari.

Però, per què sembla que, als EUA, això està més acceptat? Gonzalo Serrano, president la Federació Arco Iris d'Andalusia, considera que la sortida de l'armari de diversos jugadors professionals dels EUA durant el darrer any ha estat a causa del gran debat públic i social sobre el matrimoni gai que hi ha hagut per tot el país. Això, segons Serrano, ha tingut impacte en el món de l'esport. Alex Gozalbo, periodista del diari *Ara* especialitzat en bàsquet, considera que, als EUA, hi ha hagut un efecte dominó: “Quan veus que la resposta dels companys d'equip, entrenadors i aficionats és positiva, és més fàcil sortir de l'armari.

Aquí, encara estem molt lluny d'això”. Gozalbo explica que, als EUA, per exemple, l'NBA femenina fins i tot ho aprofita per fer màrqueting i obrir-se al mercat LGTB. En canvi, aquí, “crec que les lligues tindrien una posició neutral, no farien el pas que han fet les grans competicions dels EUA”.

Per la seva banda, Serrano afirma que la majoria de la població gai i lesbiana de l'Estat espanyol “no veu que serveixi de res fer aquest pas”. Segons Serrano, durant els anys que hi va haver un debat al carrer –amb l'aprovació de la llei del matrimoni gai–, la comunitat LGTB veia útil sortir de l'armari, com va ser el cas del jutge Fernando Grande-Marlaska. “En aquells moments, creien que feia falta sortir per donar resposta a certs comentaris”. Segons el president d'Arco Iris, entre la població gai i lesbiana, “s'ha instal·lat la idea que tu vius la teva vida i ja està”. De fet, “és un reflex de la societat individualista en què vivim”, reflexiona.

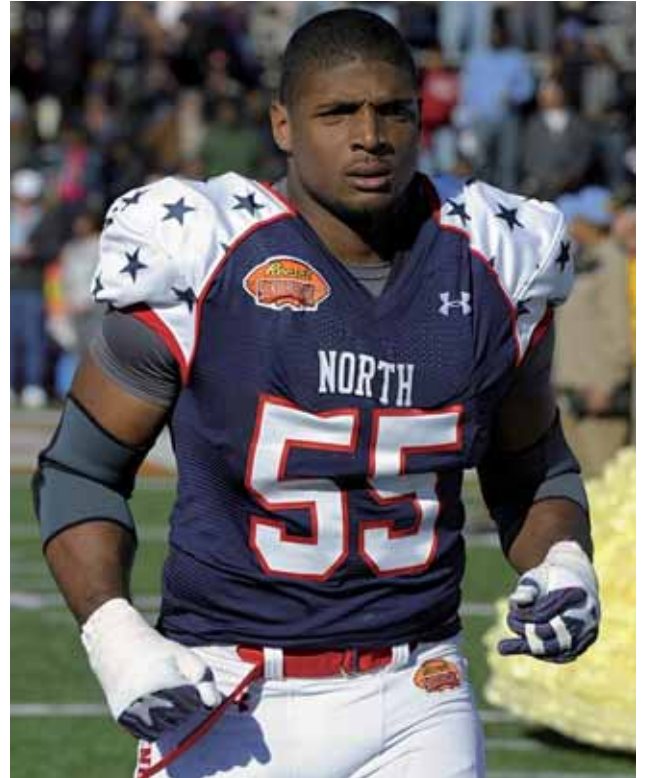
Les mesures que cal adoptar

Per Eugeni Rodríguez, una de les mesures que s'haurien d'aplicar dins els clubs esportius, sobretot els professionals, seria la de desautoritzar qualsevol mena de comentari homòfob o discriminator. En el cas de Neymar, que va participar en un anunci homòfob, l'Observatori contra l'Homofòbia va enviar una carta a Sandro Rossell perquè el desautoritzés i fes una declaració contra l'homofòbia; mai no va rebre resposta.

Rodríguez recorda que la nova llei contra la discriminació LGTB, impulsada per diversos col·lectius i organitzacions i que s'hauria d'aprovar al Parlament de Catalunya a finals de juliol, té un apartat específic sobre la inclusió de les persones LGTB en el món de l'esport, tant a través de l'educació com de la formació, amb l'objectiu d'“establir normatives, juntament amb les federacions esportives, que garanteixin la lliure participació a les competicions esportives de les persones lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals”.

La Federació Arco Iris ha treballat molt els temes relacionats amb els esports i l'educació LGTB a Andalusia. Entre les moltes tasques que han dut a terme, trobem la formació de professorat d'educació física i la recent signatura d'un conveni amb la Universitat de Sevilla per dur a terme una investigació amb diversos clubs de futbol sobre discriminació LGTB, que començarà el curs que ve.

En aquest sentit, Schoofs considera que els clubs esportius haurien de tractar dos temes importants. La visibilitat *interna*, és a dir, mostrar a la plantilla del club –entrenadores, esportistes, ajudants, etc.– que no importa l'orientació sexual que tinguis i donar suport a les esportistes que vulguin sortir de l'armari; la visibilitat *externa*: treballar la imatge que es projecta a l'afició, la premsa i la societat per demostrar que “aquí no importa, siguis com siguis, ets una persona benvinguda”.

Michael Sam va declarar obertament la seva homosexualitat en una entrevista al diari 'The New York Times' el mes de febrer d'enguany -
NYDailyNews

Justin Fashanu es va suïcidar l'any 1998 després de ser acusat falsament d'una agressió sexual -
TheGoldstoneWrap